

Nr 25.

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om taxering för inkomst av medel, som insatts å skogskonto, m. m., jämte i ämnet väckta motioner.

I en den 30 december 1953 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 14, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagda utdrag av i statsrådet och lagrådet förda protokoll, föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogade förslag till

- 1) förordning om taxering för inkomst av medel, som insatts å skogskonto; samt
- 2) lag med vissa bestämmelser om medel, som innestå å investeringskonto för skog.

Rörande propositionens huvudsakliga innehåll må här anföras följande.

I propositionen framlägges förslag om permanent lagstiftning angående rätt för skogsägare att göra insättning på särskilt skogskonto i bank. Insättaren föreslås skola erhålla uppskov med inkomsttaxeringen till det år då uttag från kontot sker. Enligt de föreslagna bestämmelserna skall insättning få göras med högst 60 procent av köpeskillingen för rotsåld skog, 40 procent av köpeskillingen för avyttrade skogsprodukter och 40 procent av saluvärdet av skogsprodukter, som uttagits för förädling i egen rörelse. Rätten att göra insättning skall endast tillkomma fysisk person, oskift dödsbo eller familjestiftelse. Lagstiftningen föreslås skola tillämpas första gången vid 1955 års taxering.

Vidare föreslås att fysisk person, oskift dödsbo eller familjestiftelse, som har skogsmedel innestående å spärrat konto i riksbanken, skall äga att från och med den 1 september 1954 utan inskränkning uttaga medlen. Har medlen icke uttagits före utgången av år 1954 skall desamma anses vara insatta å skogskonto och följa de nya reglerna för dessa konton.

De ovannämnda författningsförslagen är av följande lydelse.

1) Förslag
till
**förordning om taxering för inkomst av medel, som insatts
å skogskonto.**

Härigenom förordnas som följer.

1 §.

Fysisk person, oskift dödsbo eller familjestiftelse, som i självdeklaration till ledning för taxering för inkomst har att uppgiva intäkt av skogsbruk, må under de förutsättningar och i den utsträckning nedan stadgas erhålla uppskov med taxering till kommunal och statlig inkomstskatt för den del av intäkten, som insatts å särskilt konto i bank (skogskonto). Rätt att erhålla uppskov, som nu sagts, tillkommer icke delägare i handelsbolag eller kommanditbolag för någon del av den inkomst, han åtnjutit av bolagets verksamhet.

Med bank avses i denna förordning riksbanken, affärsbank, sparbank samt centralkassa för jordbrukskredit.

Skattskyldig må för ett och samma beskattningsår och för en och samma förvärvskälla endast göra insättning å ett skogskonto. Har skattskyldig i strid mot denna bestämmelse upplagt skogskonto i mer än en bank må uppskov med taxering erhållas allenast för insättning å det först öppnade kontot.

2 §.

Beträffande viss förvärvskälla må uppskovet för ett och samma beskattningsår avse högst ett belopp, motsvarande summan av

a) sextio procent av den å beskattningsåret belöpande köpeskillingen för skog, som avyttrats genom upplåtelse av avverkningsrätt,

b) fyrtio procent av den å beskattningsåret belöpande köpeskillingen för avyttrade skogsprodukter, samt

c) fyrtio procent av saluvärdet av skogsprodukter, som under beskattningsåret uttagits för förädling i egen rörelse.

Uppskov må ej åtnjutas för högre belopp än som motsvarar den beräknade nettointäkten av den förvärvskälla, varifrån intäkten av skogsbruk härrör.

3 §.

Insättning avseende viss förvärvskälla må för ett och samma beskattningsår ej understiga 2 000 kronor.

Belopp, som insattes å skogskonto, skall avrundas nedåt till jämna hundratal kronor.

4 §.

Till ledning för bestämmande av belopp, för vilket uppskov med taxering yrkas, skall den skattskyldige vid självdeklaration foga utredning enligt av riksskattenämnden fastställt formulär ävensom besked från banken rörande verkställd insättning å skogskonto.

Har den skattskyldige under beskattningsåret haft intäkt av skogsbruk från mer än en förvärvskälla, skall utredning, som i första stycket sägs,

förebringas särskilt för varje förvärvskälla beträffande vilken uppskov med taxering yrkas.

Det åligger skattskyldig, som åtnjuter uppskov med taxering enligt denna förordning, att i självdeklaration avseende den förvärvskälla beträffande vilken uppskov åtnjutes, varje år lämna uppgift rörande storleken vid beskattningsårets utgång av hans tillgodohavande å skogskontot.

5 §.

Belopp, för vilket uppskov med taxeringen yrkas, skall vara inbetalt till banken senast den dag den skattskyldige jämlikt bestämmelserna i 36 § taxeringsförordningen har att avlämna självdeklaration.

6 §.

Skattskyldig, som vill disponera å skogskonto innestående medel, äger att fyra månader efter uppsägning återfå det insatta beloppet. Uppsägning må avse beloppet i dess helhet eller del av detsamma, dock att deluttag ej må understiga 1 000 kronor.

Efter det att tio år förflutit från ingången av det år inbetalning enligt 5 § senast skolat verkställas, skall banken återbetala kvarstående medel.

7 §.

Å medel, som insatts å skogskonto, skall utgå ränta efter räntefot, som bestämmes av banken, hos vilken insättning skett.

8 §.

Belopp, för vilket uppskov med taxeringen erhållits, skall upptagas såsom bruttointäkt av skogsbruk för det beskattningsår, då uttag från skogskontot sker. I intäkten inräknas jämväl uppburen ränta å kontot, vilken sålunda icke skall upptagas såsom intäkt dessförinnan.

9 §.

Överlåter skattskyldig fastighet, som utgör den väsentliga delen av förvärvskälla, för vilken insättning å skogskonto verkställts, skola innestående medel upptagas såsom bruttointäkt av skogsbruk för det beskattningsår, under vilket överlåtelsen ägt rum.

Har oskiftat dödsbo medel innestående å skogskonto skola medlen upptagas såsom bruttointäkt av skogsbruk för det beskattningsår, under vilket dödsboet skiftas.

Har vid bodelning make tillagts fastighet, som förut tillhört andra maken och som ingår i förvärvskälla, för vilken insättning å skogskonto verkställts, skola innestående medel upptagas såsom bruttointäkt av skogsbruk för det beskattningsår, under vilket bodelningen ägt rum.

Har avtal träffats om överlåtelse eller pantsättning av å skogskonto innestående medel, skola medlen upptagas såsom bruttointäkt av skogsbruk för det beskattningsår, under vilket avtalet träffats.

10 §.

Kungl. Maj:t äger förordna, att affärsbank, sparbank eller centralkassa för jordbrukskredit, som icke följer i denna förordning meddelade bestämmelser eller med stöd av densamma utfärdade föreskrifter, icke vidare skall få mottaga medel å skogskonto.

11 §.

Kungl. Maj:t äger meddela de närmare föreskrifter, som erfordras för tillämpningen av denna förordning.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1954; dock att förordningen icke skall äga tillämpning beträffande 1954 års taxering.

Vid tillämpning av denna förordning skola medel, som innestå i riksbanken å skogskonto jämlikt föreskrifterna i lagen den 1954 med vissa bestämmelser om medel, som innestå å investeringskonto för skog, anses avse beskattningsåret 1952.

2) Förslag

till

**lag med vissa bestämmelser om medel, som innestå
å investeringskonto för skog.**

Härigenom förordnas som följer.

Fysisk person, oskift dödsbo eller familjestiftelse skall äga att från och med den 1 september 1954 utan inskränkning uttaga medel, som jämlikt bestämmelserna i lagen den 14 december 1951 (nr 783) om investeringskonto för skog innestå å vederbörandes konto i riksbanken. Hava medlen icke uttagits före utgången av år 1954, skola desamma anses vara insatta å sådant konto, som avses i förordningen den 1954 om taxering för inkomst av medel, som insatts å skogskonto, och skola följaktligen bestämmelserna i nämnda förordning därefter tillämpas med avseende å dessa medel.

Till utskottets behandling har hänvisats följande i anledning av propositionen väckta motioner, nämligen

1) de likalydande motionerna I: 19 av herr *Eliasson* m. fl. och II: 31 av herr *Jansson* i Aspeboda m. fl., vari hemställt, att riksdagen måtte besluta att, i de fall tvångsavverkning skett på grund av stormfällning, den enskilde skogsägaren bör äga rätt till insättning å skogskonto med de högre procent-satser, som i motionerna förordas, samt att vederbörande utskott måtte utarbeta erforderliga författningsbestämmelser;

2) de likalydande motionerna I: 211 av herr *Hansson* m. fl. och II: 271 av herr *Widén* m. fl., vari hemställt, att riksdagen måtte besluta ett tillägg i Kungl. Maj:ts förslag till förordning om taxering för inkomst av medel, som insatts å skogskonto, av i motionerna föreslagen lydelse eller den lydelse vederbörande utskott kan finna lämpligare för vinnande av motionernas syfte;

3) de likalydande motionerna I: 212 av herrar *Ebbe Ohlsson* och *Eskilsson* samt II: 270 av herr *Magnusson* m. fl., vari hemställt, »att riksdagen måtte besluta att beträffande beskattningsår, för vilka taxering i första instans sker 1955, 1956 och 1957, fysiska och juridiska personer, vilka haft inkomst av skogsbruk som härrör ur under år 1954 stormskadad skog, skall medgivnas rätt att å särskilt investeringskonto för skog insätta upp till 80

procent av ifrågavarande inkomst med åtföljande rätt till uppskov med taxering till kommunal och statlig inkomstskatt samt att åt vederbörande utskott måtte uppdragas att utforma härför erforderlig lagtext»;

4) de likalydande motionerna I: 213 av herr *Ebbe Ohlsson* m. fl. och II: 269 av herr *Magnusson* m. fl., vari hemstälts, »att riksdagen måtte i anledning av proposition nr 14 antaga följande

F ö r s l a g

till

Lag med vissa bestämmelser om medel, som innestå å investeringskonto för skog.

Härigenom förordnas som följer.

Fysisk person, oskift dödsbo, familjestiftelse, *häradsallmänning*, *bolag* eller annan *juridisk person* skall äga att från och med den 1 september 1954 utan inskränkning uttaga medel som jämlikt bestämmelserna i lagen den 14 december 1951 (nr 783) om investeringskonto för skog innestå å vederbörandes konto i riksbanken. Hava medlen icke uttagits före utgången av år 1954, skola desamma anses vara insatta å sådant konto, som avses i förordningen den 1954 om taxering för inkomst av medel, som insatts å skogskonto, och skola följaktligen bestämmelserna i nämnda förordning därefter tillämpas med avseende å dessa medel»;

5) motionen II: 432 av herr *Kristensson* i Osby m. fl., vari hemstälts,

»1. att riksdagen för sin del måtte besluta sådan ändring av vad Kungl. Maj:t föreslagit i proposition nr 14, att även juridisk person må äga rätt att lyfta medel, som insatts å spärrat konto enligt lagen om investeringskonto för skog från och med den 1 sept. 1954 samt antaga härav föranledda övergångsbestämmelser, samt

2. att vederbörande utskott måtte utarbeta förslag till erforderlig lagtext.»

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för de i motionerna framställda yrkandena, får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionerna I: 211, II: 31, II: 269, II: 270 och II: 432.

Propositionen.

Av det propositionen bilagda statsrådsprotokollet över finansärenden för den 4 december 1953 inhämtas bl. a. följande.

Genom lagen den 14 december 1951 (nr 783) om investeringskonto för skog ålades idkare av skogsbruk att för beskattningsår, för vilket taxering av beskattningsnämnd i första instans verkställes år 1953 eller 1954, insätta viss del av den å beskattningsåret belöpande skogsintäkten på särskilt för honom upplagt spärrat konto i riksbanken (investeringskonto för skog).

Utöver den obligatoriska insättningsskyldigheten avseende 25 procent av köpeskillingen för rotsåld skog, 12 procent av köpeskillingen för avyttrade skogsprodukter samt 12 procent av saluvärdet av skogsprodukter, som uttagits för förädling i egen rörelse, berättigades idkare av skogsbruk att frivilligt insätta ytterligare 15 procent av köpeskillingen för rotsåld skog och 8 procent av köpeskillingen för respektive saluvärdet å skogsprodukter. Lagstiftningen tillkom som ett led i den ekonomiska politiken och syftade till att undandraga en del av de vid den tidpunkten kraftigt ökade skogsvinsterna från omedelbar disposition. Genom att insättaren erhåller uppskov med inkomsttaxeringen (SFS 784/1951) till det år, då uttag från kontot sker, medför anordningen en utjämning i beskattningsavseende av skogsinkomsterna. Inbetalade medel skall i princip innestå i lägst fem och högst tio år. Redan efter två år är dock insättare berättigad göra uttag i den mån han visar, att han haft kostnader för skogsvårdsarbeten. Ränta beräknas icke under de två första åren. Därefter tillgodoföres ränta efter två och en halv procent. Lagen trädde i kraft den 1 januari 1952, och insättningsskyldighet skulle, såsom nyss angivits, föreligga för avyttringar och uttag, som verkställdes under inkomståren 1952 och 1953. Med stöd av särskilt bemyndigande har emellertid Kungl. Maj:t genom kungörelse den 27 februari 1953 (nr 72) förordnat, att insättningsskyldighet icke skall föreligga för inkomståret 1953. Lagen är sålunda för närvarande — bortsett från tillämpligheten av bestämmelserna på insättningar för år 1952 — i kraft endast såvitt avser rätten att göra frivillig insättning. Sådan insättning kan alltså göras även för inkomståret 1953, därvid lagens bestämmelser om dispositionen av insatta medel etc. blir gällande.

Vid 1951 års riksdag antogs bestämmelser om beskattningen av s. k. ackumulerad inkomst. Dessa bestämmelser är icke tillämpliga på inkomst genom försäljning av skog utan samband med avyttring av marken. Samma års bevillningsutskott uttalade (bet. nr 62), att det enligt utskottets mening icke vore motiverat att, samtidigt med att inkomstutjämning genom insättning å investeringskonto för skog möjliggjordes, införa bestämmelser om särskild skatteberäkning för ackumulerad inkomst av skog. Däremot ansåg utskottet att, i omedelbar anslutning till upphävande av den tillfälliga lagstiftningen om investeringskonto för skog, bestämmelser borde införas om särskild skatteberäkning i fråga om ackumulerad inkomst av skogsbruk jämväl i sådana fall då inkomsten uppkommit utan samband med försäljning av marken. Utskottet förutsatte därvid att ett förenklat förfarande med schablonmässiga bestämmelser skulle tillämpas. Utskottet hemställde, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte begära förslag om bestämmelser i förevarande hänseende. Betänkandet godkändes av riksdagen (Rskr 1951: 357).

I detta sammanhang må erinras om att redan 1948 års riksdag i skrivelse till Kungl. Maj:t (Rskr 1948: 231), anhållit om utredning av frågan om inrättande av investeringsfonder för jordbruk och skogsbruk.

I ett flertal motioner vid 1953 års riksdag hemställdes, att riksdagen måtte

upphäva 1951 års lag om investeringskonto för skog samt att i stället möjligheter måtte skapas för en frivillig skattefri avsättning av skogslikvider. Med hänsyn till att den obligatoriska insättningsskyldigheten enligt 1951 års lag redan blivit upphävd genom nyssnämnda kungörelse den 27 februari 1953 (nr 72) och att lagen sålunda i gällande delar vore att betrakta som en provisorisk lösning av de i motionerna berörda spörsmålen, fann 1953 års bevillningsutskott anledning ej föreligga att förorda de i motionerna ifrågasatta ändringarna. Utskottet underströk emellertid vad som tidigare uttalats från riksdagens sida rörande behovet av en permanent lagstiftning i ämnet.

Slutligen må här omnämnas, att Sveriges skogsägareföreningars riksförbund i skrivelse den 5 mars 1953 hemställt, att skogsägare måtte tillåtas disponera å investeringskonto för skog inestående medel med början år 1953 och i övrigt enligt de regler, som kunde bliva gällande i fråga om fortsatta frivilliga insättningar å spärkonto.

Utredning angående möjligheterna att åstadkomma en utjämning i beskattningshänseende av skogsinkomsterna har verkställts inom finansdepartementet av *taxeringsintendenten E. Johansson*. Utredningsmannen har överlämnat en promemoria med förslag till införande av permanent lagstiftning om rätt att vid taxering för intäkt av skogsbruk åtnjuta avdrag för frivilliga insättningar å särskilt bankkonto.

Över ifrågavarande promemoria har, efter remiss, *yttranden* avgivits av kammarrätten, domänstyrelsen, lantbruksstyrelsen, skogsstyrelsen (efter hörande av skogsvårdsstyrelserna och skogssällskapet), riksskattenämnden, länsstyrelserna i Jönköpings, Östergötlands, Kronobergs, Värmlands, Gävleborgs, Kopparbergs, Jämtlands, Västernorrlands och Norrbottens län, fullmäktige i riksbanken, Sveriges skogsägareföreningars riksförbund, Sveriges lantbruksförbund, Sveriges skogsägareförbund och Sveriges häradsallmänningsförbund.

Därjämte har skrivelser i anledning av promemorian inkommit från Svenska bankföreningen, Svenska sparbanksföreningen och Svenska jordbrukskreditkassan.

På grundval av ovannämnda promemoria och med beaktande av vissa i de inkomna remissvaren framförda synpunkter upprättades inom finansdepartementet förslag till förordning om taxering för inkomst av medel, som insatts å skogskonto, och förslag till lag om upphävande i vissa hänseenden av lagen den 14 december 1951 (nr 783) om investeringskonto för skog (prop. s. 29—31). Förslagen har sedermera underkastats vissa jämkningar.

I fråga om innehållet av lagrådets den 22 december 1953 avgivna yttrande samt det propositionen jämväl bilagda statsrådsprotokollet över finansärenden för den 30 december 1953 tillåter sig utskottet hänvisa till propositionen (s. 35—36).

Rörande motiveringen för de i propositionen framlagda förslagen hänvisar utskottet till ovannämnda statsrådsprotokoll. Redogörelsen härut-

innan återfinnes under följande rubriker å nedan angivna sidor i propositionen, nämligen

Promemorian, s. 7—12.

Remissyttrandena, s. 12—20.

Departementschefen, s. 20—28.

Motionerna.

Av innehållet i de i ämnet väckta motionerna må här återgivas följande.

I de likalydande motionerna I: 19 och II: 31 har bl. a. framhållits, att de omfattande stormfällningar av skog, som inträffat under januari 1954, vållat stora skador på flera håll i landet. Ännu föreläge blott preliminära beräkningar av skadornas omfattning, men av hittills lämnade uppgifter framginge, att enskilda skogsägare i ett stort antal fall drabbats av betydande förluster. Särskilt allvarliga tedde sig de direkta och indirekta skador, som uppstått för dessa, vilka för sin utkomst vore beroende av de kontinuerliga uttag, som ett uthålligt skogsbruk gäve möjlighet till. Tillväxten på den ännu icke mogna skog, som fällts av stormen, representerade betydande värden som gått förlorade. Än större förluster hade uppstått i de fall, där den skadade skogen ännu icke nått den ålder, att den vid upphuggning gäve säljbara, mera värdefulla sortiment. Härtill komme de betydande kostnader, som skogsägarna nu tvingades att ikläda sig för uppröjning, sådd, plantering m. m.

På grund av stormfällningen hade åtskilliga skogsägare tvingats till virkesuttag eller till ett lösgörande av själva skogskapitalet, som icke kunde jämföras med intäkter vid ett normalt skogsuttag. I de fall tvångsavverkning skett på grund av stormfällning borde den enskilde skogsägaren, ej minst med tanke på att kostnaderna för de skogsvårdsförbättrande åtgärderna i regel belöpte på flera år, äga rätt att på skogskonto göra insättning med större del av erhållen likvid än som förordats i propositionen, förslagsvis med högst 90 procent av likvid för rotsåld skog, 60 procent av köpeskilningen för avyttrade skogsprodukter och 60 procent av saluvärdet av skogsprodukter, som uttagits för förädling i egen rörelse. Med hänsyn till att stormfällning av skog icke vore en engångsföreteelse, borde dessa bestämmelser givas permanent karaktär i lagstiftningen. Därest så skulle erfordras, förutsatte motionärerna, att respektive skogsvårdsstyrelser lämnade intyg om storleken av den tvångsavverkning, som stormfällningen förorsakat vederbörande skogsägare.

Som motivering för det i de likalydande motionerna I: 211 och II: 271 framförda yrkandet har motionärerna framhållit att lokala stormhärjningar, snöbrott, insektsvärjningar, översvämningar m. m. av stundom katastrofala mått med längre eller kortare intervaller drabbade skogarna och vållade skogsägarna betydande ekonomiskt avbräck, i synnerhet om skadorna inträffade efter det årets planlagda huggningar avslutats. I anledning

härav ville motionärerna föreslå ett tillägg, som lämpligen syntes kunna införas i 2 § före sista stycket i det framlagda författningsförslaget, av förslagsvis följande lydelse: »d) den högre procent än under a), b) och c) ovan angivna, som Kungl. Maj:t kan finna skäligt fastställa för på grund av omfattande stormfällningar, snöbrott, insektshärjningar, översvämningar m. m. av nödtvång upplåten avverkningsrätt eller uttagna skogsprodukter inom till gränserna angiven trakt».

Till stöd för det i de likalydande motionerna I: 212 och II: 270 framförda yrkandet har — under framhållande att några vägande anmärkningar inte kunde riktas mot de i propositionen föreslagna maximi-gränserna för belopp, varmed taxeringsuppskov kunde erhållas — anförts, att det dock torde föreligga ett behov av speciella bestämmelser med anledning av de skador, som de svåra stormarna i början av innevarande år medfört på den växande skogen. Enligt motionärernas mening föreläge anledning att vidtaga sådana åtgärder, att de av årets naturkatastrof drabbade skogsägarna utan alltför stora förluster kunde möta det uppkomna läget. Därvid vore det mest angeläget att åstadkomma en rimligare beskattning för de skogsägare, som nu tvingades sälja stora skogsposter. Möjlighet för dessa att å skogskonto insätta ett högre belopp — förslagsvis 80 procent av inkomster härflytande ur försäljningar av stormskadad skog — borde skapas. Med hänsyn till att stormskadorna i vissa fall vore av mycket stor omfattning och att det vore svårt att överblicka, huru lång tid som komme att krävas för avverkning av den stormskadade skogen, syntes möjligheten att använda sig av ifrågavarande lagstiftning böra omfatta en tid av tre år och alltså gälla under de beskattningsår, för vilka taxering verkställdes åren 1955, 1956 och 1957.

De nyligen inträffade stormskadorna å skog gjorde det angeläget, att även aktiebolag och andra juridiska personer, som drabbats av dessa stormskador bereddes möjlighet att under de närmaste åren använda sig av den föreslagna lagstiftningen. Avverkningarna av den stormskadade skogen måste forceras, medan skogsvårdande åtgärder måste anstå. Följden härav kunde antagas bli, att en kumulerad vinst komme att redovisas för de år dessa onormala förhållanden bleve rådande. De juridiska personerna borde få möjlighet att använda sig av avsättningsmöjligheten under samma villkor som ovan förutsatts för fysiska personer.

I de likalydande motionerna I: 213 och II: 269 har erinrats om att enligt den av 1951 års riksdag antagna lagen om investeringskonto för skog även häradsallmänning och andra juridiska personer ålagts att insätta visst belopp på investeringskonto. Häradsallmänningarnas skogar skötes efter av skogsvårdsstyrelserna fastställda skogshushållningsplaner, och det vore i lag utsagt att de skulle lämna en jämn avkastning. Detta vore motiverat med att ägarna i viss mån växlade från det ena året till det andra. Lagen om investeringskonto för skog kunde innebära att medel, som insatts för en ägares räkning, kunde lyftas först av en annan ägare, eftersom

medlen i regel skulle vara innestående i fem år. Att vid försäljning av en fastighet söka beräkna värdet av å investeringskonto stående medel torde inte vara möjligt. Med hänsyn därtill syntes det vara en rättviseåtgärd att även häradsallmänningar gäves tillstånd att från och med den 1 september 1954 uttaga medel, som innestode å investeringskonto för skog. Detta borde jämväl gälla övriga juridiska personer.

I motionen II: 432 har motionärerna uttalat, att de delade utredningsmannens uppfattning att 1951 års lag borde upphävas samtidigt med den nya lagstiftningens tillkomst och att således även juridiska personer skulle äga rätt att lyfta obligatoriskt insatta medel. Såsom utredningsmannen framhållit, hade konjunkturerna inom skogsbruket väsentligt förändrats sedan tillkomsten av 1951 års lag. Några konjunkturpolitiska skäl kunde därför icke åberopas för den ståndpunkt, som riksbanksfullmäktiges majoritet och departementschefen intagit, och som innebure, att rätt för juridiska personer att fritt disponera över å investeringskonto för skog insatta medel i och med den nya lagens ikraftträdande inte skulle komma i fråga. Även rättviseskäl — att ifrågakarande lagstiftning skulle behandla alla skattskyldiga lika — talade för att även juridiska personer gäves rätt att lyfta å spärrat konto insatta medel, på samma sätt som föreslagits för fysisk person, d. v. s. från och med 1 september 1954.

Utskottets yttrande.

I förevarande proposition nr 14 har förslag framlagts med särskilda bestämmelser om beskattningen av vissa inkomster av skogsbruk. Förslaget syftar i första hand till att bereda skattskyldiga för avsedda inkomster möjlighet att ernå lindring i verkningarna av beskattningens progressivitet och är ur denna synpunkt att anse som ett komplement till bestämmelserna om särskild skatteberäkning för ackumulerad inkomst. Därjämte avses emellertid med förslaget att möjliggöra en avräkning av kostnader för skogsvårdsåtgärder mot skogsinkomster, som den skattskyldige åtnjutit under annat beskattningsår än det varunder han haft nämnda kostnader.

De spörsmål, som aktualiserats genom det föreliggande förslaget, har tidigare varit föremål för uppmärksamhet inom riksdagen. Sålunda må, på sätt framgår av den tidigare lämnade redogörelsen, erinras om att 1951 års riksdag, på hemställan av samma års bevillningsutskott i betänkande nr 62, hos Kungl. Maj:t anhöll om förslag till bestämmelser angående beräkning av statlig inkomstskatt för ackumulerad inkomst vid avyttring av skog utan samband med avyttring av marken. Såsom nyss antytts har denna fråga avsetts skola lösas genom det föreliggande propositionsförslaget. De möjligheter till reservering av skogsinkomst, som de föreslagna reglerna innefattar, kan därjämte anses i rimlig mån tillgodose tidigare inom riksdagen framförda önskemål om tillskapande av investeringsfonder för skogsbruket och då särskilt när det gäller skogsvårdsarbeten. Såsom tidigare anmärkts

anhöll nämligen 1948 års riksdag om utredning av frågan om inrättande av sådana fonder för jordbruk och skogsbruk, vilket skedde på hemställan av samma års bevillningsutskott i betänkande nr 45 i anledning av ett flertal motioner med yrkanden om införande av möjligheter till fondavsättningar inom jordbruksnäringen och skogshanteringen.

Det föreliggande propositionsförslaget ansluter sig nära till den lagstiftning, som genom lagen om investeringskonto för skog och därtill anknutna taxeringsbestämmelser hösten 1951 infördes i syfte att undandraga en del av de vid denna tidpunkt kraftigt ökade skogsinkomsterna från omedelbar disposition. Det må härutinnan erinras om att nämnda lag, som ursprungligen gällde för åren 1952 och 1953, sedermera upphävts såvitt avser den obligatoriska insättningsskyldigheten för år 1953. I anledning av vid 1953 års riksdag väckta motioner med yrkanden om upphävande av lagen om investeringskonto för skog och dess ersättande med bestämmelser om frivilliga skattefria avsättningar av skogslikvider framhölls av 1953 års bevillningsutskott i dess av riksdagen godkända betänkande nr 45, att 1951 års lagstiftning i gällande delar vore att anse som en provisorisk lösning av spörsmålet om en jämnare fördelning mellan olika beskattningsår av skogsinkomsterna. Utskottet underströk även det av riksdagen tidigare uttalade behovet av permanenta bestämmelser i detta ämne.

Den i föreliggande proposition förebragta utredningen utvisar enligt utskottets mening, att en lösning av frågan om en jämnare fördelning av skogsinkomsterna icke lämpligen bör sökas i anslutning till bestämmelserna om särskild skatteberäkning för ackumulerad inkomst. De svårigheter av i första hand teknisk art — antydda redan av 1951 års bevillningsutskott — som är förenade med valet av en sådan lagstiftning, synes vara så betydande, att den icke bör komma i fråga, om andra möjligheter står till buds. De i propositionen föreslagna reglerna om insättning av medel å skogskonto och uppskov med taxeringen av sådana medel synes härutinnan innefatta ett godtagbart alternativ. Att dessa regler därjämte innefattar vissa möjligheter till reserveringar av medel för framtida kostnader, torde med hänsyn till skogsbrukets speciella förhållanden kunna betraktas som en önskvärd företeelse. Med det anförda vill utskottet ge sin principiella anslutning till den föreslagna lagstiftningen.

Det i propositionen framlagda förslaget till förordning om taxering för inkomst av medel, som insatts å skogskonto, har icke föranlett erinringar i de föreliggande motionerna i annan mån än som sammanhänger med de efter propositionens dagtecknande inträffade stormskadorna å skogsbeståndet i vissa delar av landet. Till denna fråga återkommer utskottet i det följande. Inom utskottet har emellertid ifrågasatts, om icke en lagstiftning på förevarande område borde omfatta även juridiska personer. Enligt utskottets mening föreligger ej anledning att nu ingå på denna fråga, som aktualiserar slällningstaganden vida utöver syftet med den föreslagna lagstiftningen. Utskottet vill i sammanhanget er-

inra om att utredningsmannen icke ansett sig böra inbegripa de juridiska personerna med hänsyn till att för dessa icke föreläge lika starka skäl som beträffande de fysiska personerna att införa rätt till avdrag för insättning å skogskonto och till att utformningen av lagstiftningen om investeringsfonder vore föremål för omprövning av företagsbeskattningskommittén.

Inom utskottet har jämväl ifrågasatts om icke tiden för inbetalning till bank av belopp, för vilket uppskov med taxeringen yrkas, borde begränsas så, att beloppet skall vara inbetalt senast vid beskattningsårets utgång. Enligt utskottets mening kunde det i och för sig varit önskvärt med en sådan lösning, men det må emellertid framhållas, att det ofta torde vara svårt för den skattskyldige att redan vid beskattningsårets utgång överblicka, vilken nettointäkt han har att redovisa av den förvärvskälla, varifrån intäkten av skogsbruk härrör; och det är ju denna nettointäkt som enligt 2 § andra stycket skall vara bestämmande för insättningens maximibelopp. Såvitt utskottet kan finna synes det ej finnas anledning antaga, att om tidpunkten för insättningens verkställande, på sätt skett i 5 § i propositionsförslaget, anknytes till bestämmelserna om tiden för avlämnande av självdeklaration, detta kan föranleda missbruk eller annan olägenhet av nämnvärd betydelse. Ett godtagande av den föreslagna bestämmelsen i 5 § påverkar givetvis icke bedömningen enligt gällande bestämmelser av frågan, till vilket beskattningsår inkomst är att hänföra.

Såsom tidigare anförts har i ämnet framställts motionsyrkanden, som tagit sikte på de i början av innevarande år inträffade stormfällningarna av skog. Sålunda hemställes i de likalydande motionerna I: 19 (av herr Eliasson m. fl.) och II: 31 (av herr Jansson i Aspeboda m. fl.) om rätt till kontoavsättningar med upp till 90 respektive 60 procent av intäkter härrörande från stormfälld skog. I de likalydande motionerna I: 211 (av herr Hansson m. fl.) och II: 271 (av herr Widén m. fl.) har framställts yrkande om en komplettering av bestämmelserna av innebörd, att Kungl. Maj:t skulle erhålla rätt att medge beskattningsuppskov med högre belopp än de i författningen angivna i de fall skogsuttag framtvingsats av omfattande stormfällningar, snöbrott, insektshärjningar, översvämningar m. m. Slutligen har i de likalydande motionerna I: 212 (av herrar Ebbe Ohlsson och Eskilsson) samt II: 270 (av herr Magnusson m. fl.) hemställts om rätt för såväl fysiska som juridiska personer att för beskattningsår, för vilka taxering i första instans verkställes åren 1955, 1956 och 1957, å särskilt investeringskonto för skog insätta upp till 80 procent av inkomst härrörande från under år 1954 stormfälld skog samt att för sådan insättning åtnjuta skatteuppskov.

Utskottet vill med anledning av de sålunda framställda motionsyrkandena erinra om att under krigsåren antagits särskilda bestämmelser om uppskovsförfarande vid taxeringen i fråga om vissa slag av intäkt av skogsbruk. Sålunda medgavs enligt förordningen den 30 juni 1943 (nr 490) beträffande inkomst genom avyttring av under år 1943 stormfälld skog skatteuppskov med högst det belopp, varmed bruttointäkten å avyttringen översteg de av stormfällningen och avyttringen föranledda kostnaderna under det beskattnings-

år, då inkomsten åtnjutes. En förutsättning för uppskovet var bl. a., att den skattskyldige å särskilt konto hos riksbanken insatt det belopp, för vilket uppskov önskades. Ett liknande uppskovsförfarande tillämpades enligt förordningen den 29 juni 1945 (nr 483) med särskilda bestämmelser angående taxering för inkomst av under år 1945 avyttrad brännved eller massaved m. m. Slutligen må även erinras om att frågan om särskilda bestämmelser angående taxering av inkomst från stormfälld skog var föremål för uppmärksamhet vid 1946 års riksdag i anledning av väckta motioner i ämnet, vilka aktualiserats genom stormfällningar hösten 1945. På hemställan av samma års bevillningsutskott (bet. nr 42) lämnade riksdagen motionerna utan åtgärd, vilket ställningstagande i väsentlig mån torde ha påverkats av den omständigheten, att vid övergången till källskattesystemet 1945 års inkomster delvis och 1946 års inkomster helt undantogs från beskattning.

Frågan om särskilda bestämmelser med avseende å inkomst härrörande från stormfälld skog har vid ett godtagande av det föreliggande propositionsförslaget kommit i ett annat läge än tidigare. Förslaget är uppbyggt efter i stort sett samma system som den tidigare provisoriska lagstiftningen i ämnet, vilken dock medgav insättning upp till hela skogsinkomsten minskad med omkostnaderna. På längre sikt torde bestämmelser av det i propositionen föreslagna innehållet i förening med gällande regler om värdeminskning å skog få anses utgöra en reglering, vars kompletterande med bestämmelser för vissa speciella situationer ej skulle vara erforderlig. Med hänsyn härtill anser sig utskottet icke böra förorda införandet av permanenta regler av sådan innebörd. Utskottet finner det ej heller böra komma i fråga att i förevarande lagstiftning införa bestämmelser innebärande rätt för Kungl. Maj:t att medgiva taxeringsuppskov med högre belopp än som föreskrives i författningen. Emellertid kan det finnas skäl att i samband med genomförandet av förevarande lagstiftning beakta de stormfällningar av skog, som skett innevarande år och i vissa fall varit av betydande omfattning, på så sätt att uppskov med taxering av inkomst från sådan skog skall kunna avse större belopp än det föreliggande förslaget medger. I sådant hänseende har inom utskottet rått enighet om ett belopp upp till 80 procent av köpeskillingen för upplåten avverkningsrätt. Beträffande köpeskillingen för avyttrade skogsprodukter samt saluvärdet av egna uttag av sådana produkter föreslår utskottet, att procentsatsen bestämmes till 50 procent. De nu förordade särskilda bestämmelserna bör enligt utskottets mening gälla endast sådana skattskyldiga som enligt propositionsförslaget skall äga rätt att öppna skogskonto och torde böra avse beskattningsåren 1954 och 1955. En förutsättning för reglernas tillämpning synes vidare böra vara, att å viss fastighet skog stormfällts i avsevärd omfattning under år 1954. Det bör ankomma på den skattskyldige att genom intyg av vederbörande skogsvårdsstyrelse visa detta förhållande. Föreskrifter av den här angivna innebörden torde lämpligen böra införas som tillägg till övergångsbestämmelserna i förslaget till förordning om taxering för inkomst av medel, som insatts å skogskonto. Med det anförda har utskottet

tagit ställning till de likalydande motionerna I: 19 och II: 31, de likalydande motionerna I: 211 och II: 271 samt de likalydande motionerna I: 212 och II: 270.

Bestämmelserna i övrigt i den föreslagna förordningen har icke föranlett erinran eller eljest särskilt yttrande från utskottets sida. I enlighet härmed tillstyrker utskottet förordningens antagande med det tillägg till övergångsbestämmelserna som utskottet ovan förordat.

Det framlagda förslaget till lag med vissa bestämmelser om medel, som innestå å investeringskonto för skog, innefattar bestämmelser av innebörd, att de spärrkonton för skogsmedel som upplagts i riksbanken enligt 1951 års lagstiftning skall bringas upphöra för skattskyldiga med rätt att göra insättningar å skogskonto enligt de föreslagna nya reglerna. I sådant hänseende föreslås beträffande sådana skattskyldiga, att de skall äga uttaga medlen från och med den 1 september 1954 — med påföljande beskattning — eller, om så ej skett före utgången av år 1954, att medlen skall anses vara insatta å skogskonto och följa de nya reglerna för sådant konto.

I de likalydande motionerna I: 213 (av herr Ebbe Ohlsson m. fl.) och II: 269 (av herr Magnusson m. fl.) samt i motionen II: 432 (av herr Kristensson i Osby m. fl.) har framställts yrkande av innebörd, att rätten att uttaga spärrkontomedel enligt 1951 års lagstiftning skulle utsträckas att gälla samtliga skattskyldiga, i anslutning vartill i de båda förstnämnda motionerna yrkats, att samtliga efter 1954 års utgång kvarstående spärrkontomedel skulle anses insatta å skogskonto och följa reglerna för dessa konton. I likhet med departementschefen finner utskottet ej anledning föreligga att i förevarande sammanhang ompröva bestämmelserna i 1951 års lag i annan mån än som följer av angelägenheten av att en samordning, på sätt i propositionen föreslås, kommer till stånd mellan bestämmelserna om investeringskonto för skog och de föreslagna, av utskottet tillstyrkta bestämmelserna om skogskonto. I enlighet härmed avstyrker utskottet de likalydande motionerna I: 213 och II: 269 samt motionen II: 432.

På sätt ovan angivits föreslås de med förevarande lagstiftning avsedda skattskyldiga skola få välja mellan att uttaga medel å investeringskonto för skog — med påföljande omedelbar beskattning — och att låta dem kvarstå i riksbanken såsom insatta å skogskonto enligt de nya reglerna. Inom utskottet har ifrågasatts om icke även möjlighet borde införas att få medlen överförda från riksbanken till annan bank, med bibehållen rätt för den skattskyldige att åtnjuta uppskov med beskattningen. Enligt utskottets mening kan detta önskemål knappast tillmätas någon större betydelse och i varje fall icke uppväga intresset ur kontrollsynpunkt av enkla regler i förevarande avseende.

I enlighet med det nu anförda tillstyrker utskottet det föreliggande lagförslaget.

Utskottets hemställan.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

A) att riksdagen måtte, med förklarande att Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 14 icke kunnat av riksdagen oförändrad bifallas och i anledning av de likalydande motionerna I: 19 av herr Eliasson m. fl. och II: 31 av herr Jansson i Aspeboda m. fl., de likalydande motionerna I: 211 av herr Hansson m. fl. och II: 271 av herr Widén m. fl. samt de likalydande motionerna I: 212 av herrar Ebbe Ohlsson och Eskilsson och II: 270 av herr Magnusson m. fl. ävensom med avslag å de likalydande motionerna I: 213 av herr Ebbe Ohlsson m. fl. och II: 269 av herr Magnusson m. fl. samt motionen II: 432 av herr Kristensson i Osby m. fl.,

1) för sin del antaga det vid propositionen fogade förslaget till förordning om taxering för inkomst av medel, som insatts å skogskonto, med den ändring av ikraftträdandebestämmelserna som framgår av följande såsom *utskottets förslag* be-tecknade lydelse:

Kungl. Maj:ts förslag:

Utskottets förslag:

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1954; dock att förordningen icke skall äga tillämpning beträffande 1954 års taxering.

Vid tillämpning av denna förordning skola medel, som innestå i riksbanken å skogskonto jämlikt föreskrifterna i lagen den 1954 med vissa bestämmelser om medel, som innestå å investeringskonto för skog, anses avse beskattningsåret 1952.

Visar skattskyldig med intyg från skogsvårdsstyrelsen i länet att skog stormfällts i avsevärd omfattning under år 1954 å viss fastighet, skall beträffande denna fastighet för ettvarrt av beskattningsåren 1954 och 1955, i stället för vad ovan i 2 § a)—c) stadgas, gälla, att uppskovet må avse ett belopp, motsvarande summan av

a) åttio procent av den å beskattningsåret belöpande köpeskillingen för skog, som avyttrats genom upplåtelse av avverkningsrätt,

b) femtio procent av den å beskattningsåret belöpande köpeskillingen för avyttrade skogsprodukter, samt

*Kungl. Maj:ts förslag:**Utskottets förslag:*

c) femtio procent av saluvärdet av skogsprodukter, som under beskattningsåret uttagits för förädling i egen rörelse.

2) för sin del antaga det vid propositionen fogade förslaget till lag med vissa bestämmelser om medel, som innestå å investeringskonto för skog; samt

B) att följande motioner, nämligen

1) de likalydande motionerna I: 19 av herr Eliasson m. fl. och II: 31 av herr Jansson i Aspeboda m. fl.,

2) de likalydande motionerna I: 211 av herr Hansson m. fl. och II: 271 av herr Widén m. fl., ävensom

3) de likalydande motionerna I: 212 av herrar Ebbe Ohlsson och Eskilsson samt II: 270 av herr Magnusson m. fl.,

måtte, i den mån de icke kan anses besvarade genom vad utskottet ovan anfört och hemställt, av riksdagen lämnas utan åtgärd.

Stockholm den 4 mars 1954.

På bevillningsutskottets vägnar:

ADOLV OLSSON.

Närvarande:

från första kammaren: herrar Sjödahl, Heüman, Spetz*, Gustaf Elofsson, Velander, Söderquist, Niklasson, Einar Eriksson, Damström och Snygg*; samt

från andra kammaren: herrar Olsson i Gävle, Kristensson i Osby, Orgård, Sundström*, Sjölin*, Jonsson i Skedsbygd*, Brandt, Kollberg*, Kärrlander och Nilsson i Svalöv.

* Icke närvarit vid justering av betänkandet.

Reservationer:

I) av herrar *Spetz, Velande, Söderquist, Kristensson* i Osby, *Sjölin, Kollberg* och *Nilsson* i Svalöv, vilka ansett, att utskottet under hänvisning till innehållet i de likalydande motionerna I: 213 av herr Ebbe Ohlsson m. fl. och II: 269 av herr Magnusson m. fl. samt motionen II: 432 av herr Kristensson i Osby m. fl. bort under punkten A 2) hemställa,

att riksdagen måtte avslå det vid propositionen fogade förslaget till lag med vissa bestämmelser om medel, som innestå å investeringskonto för skog, samt i stället för sin del antaga följande

Förslag

till

lag om upphävande av lagen den 14 december 1951 (nr 783) om investeringskonto för skog.

Häri genom förordnas, att lagen om investeringskonto för skog den 14 december 1951 skall upphöra att gälla med utgången av december månad år 1954.

Insättare äger återfå å investeringskonto för skog insatta medel från och med ingången av oktober månad år 1954. Hava medel, som insatts av fysisk person, oskift dödsbo eller familjestiftelse, icke uttagits före utgången av år 1954, skola desamma anses vara insatta å sådant konto, som avses i förordningen den 1954 om taxering för inkomst av medel, som insatts å skogskonto, och skola följaktligen bestämmelserna i nämnda förordning därefter tillämpas med avseende å dessa medel. Å investeringskonto enligt lagen den 14 december 1951 efter utgången av år 1954 kvarstående medel, som insatts av annan än fysisk person, oskift dödsbo eller familjestiftelse, skola av riksbanken senast återbetalas under januari månad år 1963. Å medlen gottgöres ränta från ingången av år 1955 efter räntefot, som av riksbanken fastställles, motsvarande sedvanlig depositionsränta.

II) av herrar *Velande* och *Nilsson* i Svalöv.